

Kulttuurialan alasajo johtaa yksiuotteisuuden

TS/Ari-Matti Ruusk

Euroopan parlamentin päätöslauselmaehdotus korostaa, että taide- ja kulttuurikasvatuksen tehtävä epäyhteisissä ja monikulttuurisissa yhteiskunnissa on vahvistaa identiteettiä sekä opettaa ihmisiä arvostamaan kulttuurin monimuotoisuutta.

Nopeat ja ennakoimattomat yhteiskunnan muutokset edellyttävät kulttuurin ja taiteaineiden edistämää joustavuutta ja luovaa sopeutumista sekä innovaatio- ja viestintätaitoja. Taiteellisen toiminnan katsotaan myös edistävän sellaisten asenteiden, taitojen, tietojen ja materiaalien hallintaa, jotka kuuluvat myös tieteen ja tekniikan kehitykseen.

Tästä huolimatta taiteaineiden ja taiteellisen ilmaisuuden opetus on entistä enemmän jäämässä alakynteen. Taide- ja kulttuurialat elävät tärkeämpinä pidettyjen tieto- ja tiedepainotteisten aineiden varjossa, mistä kertovat myös viimeaikojen esitykset ammattikorkeakouluopetuksen leikkauksista. Myös monet humanistiset oppiaineet ovat yliopistoissa ahtaalla.

Vaikuttaa siltä, että talouspoliittinen ajattelu, määrärahat ja välitöntä hyötyä tuottava toiminta sanelee niin sanotun hyvän elämän sisällön. Se on valittavaa yhteiskunnassa, jossa ihmisten välinen eriarvoisuus näyttää koko ajan lisääntyvän.

Päätäjät eivät näytä ymmärtävän kulttuurin- ja taidekasvatuksen merkitystä ihmisen tunne-elämän kehittäjänä ja kokonaisvaltaisen kasvun edistäjänä. Valitettavasti taide nähdään varsin välineellisesti joko yhteiskunnan synnyttämää paineita helpottavana viihteenä tai lähinnä Helsingin seudun asukkaille ja siellä vierailleville tarkoitettuna kulttuurimme korke-

Maailmassa, jossa rahasta on tullut kaikkien arvojen yhteinen nimiträjä, ei ole sijaa taidealan koulutukselle.

asta tasosta kertovana käyntikorttina.

On surullista, että leikkauksista vastaava ministeri totesi haastattelussaan haluavansa erityisesti korostaa luovuuden ja taiteaineiden merkitystä. Toteamus on ristiriitainen, koska sanat ja teot eivät kulje käsi kädessä. Juhlapuheissa taidekasvatus on ollut suomalaisten päätöksenteon lempilapsi – hanke, jossa kaikki ha-
luvat olla mukana.

Taiteen katsotaan parantavan ihmisten elämänlaatua, minkä vuoksi siihen suhtaudutaan varauksettoman positiivisesti. Taidekasvatukseen myös liitetään monia hienoja tavoitteita launkaan miettimättä, millaisia kustannuksia ja toimenpiteitä niiden toteuttaminen edellyttäisi. Tässä tilanteeseen, jossa samaan aikaan sekä korostetaan taideaineiden tärke-

ää merkitystä että leikataan niiden opetusta.

Koulutusratkaisut liittyvät siihen, minkälaisia ihmisiä haluamme tulevaisuuden yhteiskuntaan kasvattaa. Taide- ja kulttuurikasvatuksen alasajo merkitsee väijäämättä kannanottoa ihmistyden lapeuttamisen puolesta. Maailmassa, jossa rahasta on tullut kaikkien arvojen yhteinen nimiträjä, ei ole sijaa taidealan koulutukselle.

Mieleen tulee filosofi Herbert Marcuse, joka yhteiskuntakriittikissään esitti ajatuksen yksiuotteisesta ihmisestä, jonka ajattelu on markkinatalouden tuotanto- ja kulutusjärjestelmän puristuksessa väärinrytynyt, ja jonka kyky kriittiseen ajatteluun ja vastarintaan on tyrehtynyt. Paras keino edistää yksiuotteisuutta on ajaa alas taide- ja kulttuurialan koulutuksia.

Tulevaisuudessa tällainen toiminta merkittävällä tavalla ohentunutta ja entistäkin yksiuotteisempaa arvo-maailmaa.

- Kimmo Lehtonen, KT, professori,**
- Turun yliopiston**
- kasvatustieteiden laitos**
- Antti Juvenen, FT, professori,**
- Itä-Suomen yliopisto**
- Helki Ruismäki, FT, professori,**
- Helsingin yliopisto**

Taiteen katsotaan parantavan ihmisten elämänlaatua, minkä vuoksi siihen suhtaudutaan varauksettoman positiivisesti. Tästä huolimatta taideaineiden ja taiteellisen ilmaisuuden opetus on entistä enemmän jäämässä alakynteen, todetaan kirjoituksessa. – Kuva Speak No Evil -esityksen harjoituksista.

